

Ein Eysturríkisferð

Niels Juel Nolsøe heldur her fram við síni áhuga-verdu ferðafrásøgn úr Eysturríki.

Melk, kleystrið

Königsee

Tá eg gekk í realskúla í Vági, fyrst í 40-árunum, var tað millum tey longu stykkini, vit løsu í týskbókini eitt stykki: Eine Winterreise an der Königsee, ið hugtók meg so, at eg ongantið gloymdi tað aftur. Tað var helst tann vakri, poetiski málburðurin, ið nýttur var til at lýsa ta stórfingnu náttúruna, sum gjørdi, at hetta festi seg, og at tað gjørdist til eitt ynski um einaferð at vitja hetta stað.

So vit gera einaferð enn túrin um markið til Berchtesgaden, til Königsee, sum er stutt frá Obersalzberg. T.d. gjørdi Adolf Hitler ofta túrin til gongu, frá dýrd síni á Obersalzberg gjøgnum hálendið til St. Bartoloma, við Königsee.

Vit koma til bygdina Königsee, sum liggur við norðara enda av vatninum, sum er 8 km langt, um 2 km breitt og 240 m, har tað er djúpast. Tað er vatnið og sjáldsama umhvørvi tess, tikið undir einum, sum hevur gjørt staðið tiltikið fyri sin vakurleika.

Eins og vit her í Føroyum hava sagnir knýttar at okkara mest markantu landslagseyðkennum, eitt nú Risin og Kellingin, soleiðis eisini her. Upp frá vatninum risur tað 2800 m hoga fjallið Watzmann, og stutt frá tí eitt annað heldur lægri Frau Watzmann, og eisini 7 tindar. Sognin sigur, at í fyrndini var tað ein kongur Watzmann av navni, sum við sveinum sínum reið um í landinum, og við grimdarhuga rændi og myrði sakleys menniskju. Men tá gjørdust gudarnir

vreiðir, og revsing teirra raktu hann, drottning hansara og sney synir teirra, sum øll stirnaðu til stein, og tað eru fjøllini, vit siggja. Men blóð teirra rann oman í Königsee, niður á dýpið, og tað er tað, sum gevur vatninum sin ódámliga, dimma lit úti á dýpinum, sigur pátrúgvinn.

Um vit koma her í teirru byttisligu vón at njóta kvirru saman við vakurleikanum, so verða vit vónsvikin. Tí eisini her koyrir »turistmaskinan« við fullum snúningstali. Vit koma her ein sunnudag, av fagrasta veðri, allir handlar opnir, og nøgd av turistum. Við henda endan av vatninum vóru fleiri bryggjur, og haðani fóru alla tíðina bátar. Hesir bátar vóru av skapi, sum ferðamannabátar á deyðavogni ofta eru: innilokaðir, við sigldu 18 tilíkir bátar, alla tíðina á ferð. Vit fara í ein, og tann 2½ tíma langi túrin runt vatnið byrjar. Og komin at sita her, eru endiliga stundir at leggja til merkis, hvussu vakurt her er. Á longum strekkjum risa fjallaveggirnir steyrrætt upp úr vatninum, aðrastaðni gongur tann tætti skógarvøksturin heilt oman til vatnið. Eitt ávist stað við vatnið er tiltikið fyri sitt bergmál. Báturin leggur stilt, skiparin tekur eina kornett fram, fer til ein glugga og blæsir nakrar tónar upp móti fjallinum. Løtu seinni kemur eitt hugtakandi fulltónað samljóð aftur úr erva.

Vit koma til tað einasta staðið runt vatnið, har ein oyra er: St. Bartoloma. Her liggur enn, í øllum sínum prýði, tað kapellið og tann

veidusmátta, sum teir fúrstaligu próstarnir í Berchtesgaden lótu byggja fyrst í 1700-ára talinum. Her leggur báturin at, fólk fara upp á land, tí her er etingarstað. Frá tí, at kapellið er bygt, og fram ígjøgnum tíðirnar, hevur nógv ferðing verið, eitt nú pílagrimferðir við báti út til Bartoloma, frá bygdini Königsee. Og tað eru einar 3-4 km. Og sum rimuligt var í einari myrkari tíð, kyknaðu upp sagnir um óskiljandi hendingar, sum vóru teimum fyri, sum gjørdtu túrin eftir vatninum, framvið teimum myrku, brøttu fjallaveggjunum Falkensteinswand og Breitenwand, út til Bartoloma. Og óhugnaligt kendist tað, tá tey komu út á dýpið, har vatnið hevði so dimman lit, tí tað var blóðið av Watzmann, kongi, og familju hansara, sum nú standa teirra ævigu vakt yvir Königsee, sum aldaði harniðri.

Vit leggja frá bryggju aftur og sigla nú til tann sunnara endan av vatninum. Og nú gerst kvirt, eisini umborð, tí øll eru hugtikin av vakurleikanum, og vatnið er so sjáldsama reint og klárt, her smalkast tað eisini, og fjøllini og tann rætti skógarvøksturin eru tætt inni á okkum. Eg kom her at hugsa um tann óhugnaliga skógardeyðan í Suðurtýsklandi. Í sunnara enda av vatninum er eisini ein bryggja, har nøkur fara upp á land, og vit sigla fram við hinari langsiðuni av vatninum heimaftur. Allanvegin ræður kvirran, og tað er sum at vakna úr vøkum dreymi, tá vit koma aftur til atløgubryggjuna og meldurin, har vit byrjaðu.

Tá vit ganga niðan aftur gøtuna til parkeringsokið, var mær enn einaferð hyggjandi afturum bak, yvir tað vakra vatnið, og mær runnu í huga nøkur orð úr søguni »Eine Winterreise an der Königsee«, sum í umseting ljóða soleiðis: Verið hjarta og hond við gleði ogn nútíðarinnar, tí henni tørvar tey, sum tað liggur á fold enn mangur dýrgripur frá gomlum døgum, sum ævigt er ogn teirra, sum einaferð funnu hann.

Við Donau

Okkara 10 dagar við Wallersee gingu skjótt. Vóru tað ikki útferðirnar, ja so bert spákaðu vit í vakra umhvørvinum nærhendis gistingarhúsið, og tað var av fagrasta veðri hvønn dag. Men so gekk túrin víðari til seinasta staðið, sum skuldu bógva á: »Pension Lechner« í litlu bygdini Aggsbach-Dorf, við Donau. Tað var eitt strekki uppá um 250 km, eftir autobananum, frá Salzburg til hetta staðið, miðskeiðis millum Linz og Wien.

Og staðið lá á einum strekki, har landslagið er evnað sum ein dalur, sum Donau rennur ígjøgnum. Hetta strekki er einar 30 km langt. Í vestara enda liggur býurin Melk, í eystara enda Krems, báðir sera søguligir býir. Ókið verður kallað Wachau og eisini Nibelungengau, tí tað hevur stóran leiklut í tí aldargamla, kenda hetjukvæðinum Nibelungenlied. Hetta er eitt kjarnuoki, ikki bert í eysturrikskari, men eisini í europeiskari søgu, ein stór avbjóðing fyri tann søguliga áhugaða, men eisini ein